

Sarajevo, 10.09.2018. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
03.09.2018.- 07.09.2018.

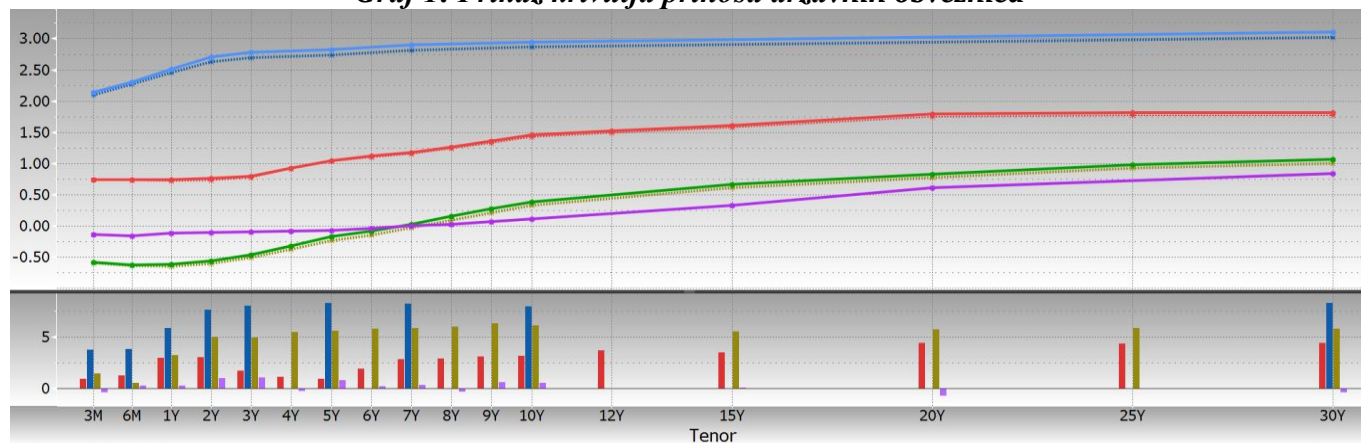
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	31.8.18	-	7.9.18	31.8.18	-	7.9.18	31.8.18	-	7.9.18	31.8.18	-	7.9.18
2 godine	-0,61	-	-0,55	↗	2,63	-	2,70	↗	0,73	-	0,76	↗
5 godina	-0,23	-	-0,18	↗	2,74	-	2,82	↗	1,04	-	1,05	↗
10 godina	0,33	-	0,39	↗	2,86	-	2,94	↗	1,43	-	1,46	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	31.8.18	-	7.9.18	
3 mjeseca	-0,577	-	-0,533	↗
6 mjeseci	-0,634	-	-0,629	↗
1 godina	-0,622	-	-0,588	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 07.09.2018. godine (pune linije) i 31.08.2018. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi italijanskih obveznica su tijekom proteklog tjedna zabilježili snažan pad koji se kretao između 20 baznih bodova (kod desetogodišnjih obveznica) i preko 50 baznih bodova (kod dvogodišnjih obveznica). Na ovakvo kretanje prinosa italijanskih obveznica utjecaj su imale izjave zvaničnika ove zemlje, posebno ministra financija Triae, koji su potvrdili opredjeljenost da se deficit proračuna u narednoj godini zadrži u dozvoljenim granicama (do 3% GDP-a). S druge strane, Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Fitch je smanjila izgleda rejtinga za pet italijanskih banaka (uključujući UniCredit i Intesa Sanpaolo) na „negativan“ sa „stabilan“, ali je istodobno potvrđen trenutni dugoročni kreditni rejting svih pet banaka, od čega četiri nose rejting od BBB, a jedna BBB+. Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su tijekom proteklog tjedna zabilježili rast između 4 i 6 baznih bodova.

Član IV ECB-a Mersch je izjavio da „financijska stabilnost ne može uzeti prvenstvo cjenovnoj stabilnosti“, odnosno da ukoliko postoji sukob između navedenog, ugovori nalažu da se prvenstvo daje cjenovnoj stabilnosti.

Za eurozonu je objavljen finalni podatak rasta GDP-a u drugom tromjesečju tekuće godine, čime je potvrđen preliminarni podatak, kao i nepromijenjena razina rasta iz prvog tromjesečja (0,4%). Ostali

objavljeni ekonomski podaci su uglavnom bili pozitivni, s izuzetkom onih koji su objavljeni za Njemačku, a koji su ukazali da je tijekom srpnja došlo do usporenja rasta, odnosno do neočekivanog pada gospodarskih aktivnosti.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – EZ (tromjesečno) finalno II tromjesečje	0,4%	0,4%	0,4%
2.	PMI kompozitni indeks – EZ KOLOVOZ	54,4	54,5	54,3
3.	Maloprodaja – EZ (G/G) SRPANJ	1,3%	1,1%	1,5%
4.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G) SRPANJ	3,9%	4,0%	3,6%
5.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G) SRPANJ	1,9%	-0,9%	-0,8%
6.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G) SRPANJ	2,6%	1,1%	2,7%
7.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G) SRPANJ	1,0%	1,8%	1,8%
8.	Industrijska proizvodnja - Španjolska (G/G) SRPANJ	1,3%	0,5%	0,4%
9.	Prerađivačka proizvodnja - Francuska (G/G) SRPANJ	1,5%	1,9%	1,8%
10.	Prerađivačka proizvodnja - Nizozemska (G/G) SRPANJ	-	2,0%	3,3%
11.	Bilanca proračuna – Italija (u milijardama EUR) KOLOVOZ	-	1,3	10,6
12.	GDP – Grčka (tromjesečni) II tromjesečje	-	0,2%	0,9%
13.	Stopa inflacije – Nizozemska KOLOVOZ	1,9%	2,1%	1,9%
14.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska (u '000) KOLOVOZ	-	47,0	-27,1
15.	Stopa nezaposlenosti – Irska KOLOVOZ	-	5,6%	5,8%
16.	Stopa nezaposlenosti – Grčka LIPANJ	-	19,1%	19,3%

SAD

Financijsko tržište u SAD u ponedjeljak je bilo zatvoreno zbog praznika. Prinosi američkih obveznica su tijekom proteklog tjedna bilježili rast koji je bio potaknut očekivanjima da će Fed na sastanku FOMC-a, koji se održava krajem ovog mjeseca, povećati referentnu kamatnu stopu. Doprinos jačanju ovih očekivanja dalo je i objavljivanje podataka o snažnom rastu broja zaposlenih u nefarmerskom i privatnom sektoru, koji su nadmašili i očekivanja. Ova očekivanja pojačana su i izjavama nekoliko Fedovih zvaničnika, koji su uporište za povećanje referentne kamatne stope našli u ekonomskim podacima objavljenim za SAD tijekom proteklog tjedna, ali i u tjednu ranije kada je objavljen podatak o najvećem rastu stope inflacije u posljednjih šest godina te najvećem rastu gospodarstva SAD u posljednje četiri godine. Izjave predsjednika Feda iz Čikaga Evansa i predsjednice Feda iz Klivlenda Mester eksplicitno su podržale dalje povećanje referentne kamatne stope, dok je predsjednik Feda iz Dalasa Kaplan izjavio da Fed još uvijek ne mora da donosi odluku o tome da li će povećati referentnu kamatnu stopu iznad neutralne razine te da bi se o tome moglo raspravljati tek u proljeće ili polovicom naredne godine, kada se očekuje da će kamatne stope dostići tu razinu, za šta su potrebna još 3 do 4 povećanja po 25 baznih bodova, s aktualnog raspona od 1,75% do 2,00%. Međutim, predsjednik Feda iz St. Louisa Bullard je izjavio da informacije o stanju na financijskim tržištu SAD ukazuju na to da je monetarna politika koju vodi Fed već neutralna ili čak donekle restriktivna.

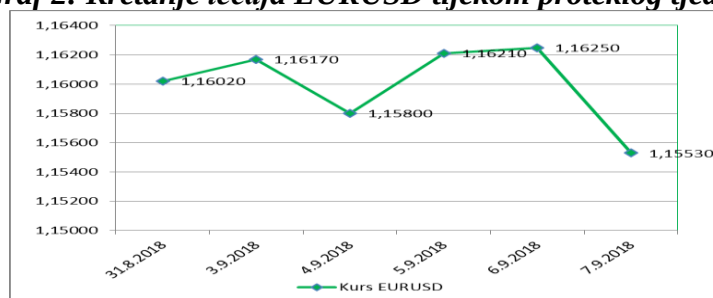
Predsjednik Feda iz Njujorka Williams smatra da Fed ne bi trebalo da oklijeva da utječe na inverziju krive prinosa ukoliko povećanje kratkoročnih kamatnih stopa iznad prinosa na dugoročne obveznice postane neophodno kako bi Fed postigao svoje ciljeve. Istodobno, predsjednik Feda iz Bostona Rosengren je istaknuo da je potrebno da središnje banke procijene troškove dugog razdoblja niskih kamatnih stopa nakon globalne financijske krize 2008. godine.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa nezaposlenosti	KOLOVOZ	3,8%	3,9%	3,9%
2.	Nefarmerski sektor	KOLOVOZ	190.000	201.000	147.000
3.	Privatni sektor	KOLOVOZ	194.000	204.000	153.000
4.	Prerađivački sektor	KOLOVOZ	23.000	-3.000	18.000
5.	Zarade zaposlenih po jednom radnom satu (G/G)	KOLOVOZ	2,7%	2,9%	2,7%
6.	ISM indeks prerađivačkog sektora	KOLOVOZ	57,6	61,3	58,1
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora	KOLOVOZ	54,5	54,7	55,3
8.	ISM indeks uslužnog sektora	KOLOVOZ	56,8	58,5	55,7
9.	PMI indeks uslužnog sektora	KOLOVOZ	55,2	54,8	56,0
10.	Potrošnja građevinskog sektora (M/M)	KOLOVOZ	0,4%	0,1%	-0,8%
8.	Indeks tvorničkih porudžbina (M/M)	SRPANJ	-0,6%	-0,8%	0,6%
9.	Indeks porudžbina trajnih dobara	SRPANJ	-1,7%	-1,7%	0,9%
10.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	1.RUJNA	213.000	203.000	213.000

USD je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURUSD smanjen s razine od 1,1602 na razinu od 1,1553.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Protekli tjedan u Velikoj Britaniji je bio obilježen nastavkom neizvjesnosti oko postizanja konačnog dogovora vezanog za Brexit. Naime, The Times je početkom prošlog tjedna objavio vijest će britanski ministar financija Hammond već sljedećeg mjeseca predstaviti proračun, kako bi se izbjegli eventualni sukobi u završnim fazama pregovora o Brexitu. Istodobno, bivši ministar inozemnih poslova Velike Britanije Johnson je izjavio da strategija Brexita premijerke May predstavlja katastrofu za tu zemlju, dok glavni ekonomista BoE Haldane smatra da bi eventualno nepostizanje dogovora o Brexitu moglo dovesti do rasta cijena usljed deprecijacije GBP i potencijalnih tarifa.

Vlada Velike Britanije prošlog tjedna je priopćila da će farmeri iz te zemlje moći da regrutiraju migrante koji nisu iz zemalja članica EU nakon Brexita. Program zapošljavanja bi trebalo da počne od proljeća 2019. godine do prosinca 2020. godine te bi trebao omogućiti da 2.500 radnika izvan EU bude angažirano na razdoblje do šest mjeseci.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Promjena zvaničnih rezervi (u mln USD)	KOLOVOZ	-	437	577
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora	KOLOVOZ	53,9	52,8	53,8
3.	PMI indeks građevinskog sektora	KOLOVOZ	54,9	52,9	55,8
4.	PMI indeks uslužnog sektora	KOLOVOZ	53,9	54,3	53,5
5.	PMI kompozitni indeks	KOLOVOZ	54,0	54,2	53,5
6.	Cijene kuća prema Halifaxu (M/M)	KOLOVOZ	0,1%	0,1%	1,2%

Tijekom proteklog tjedna GBP je blago aprecirala u odnosu na EUR, dok je u odnosu na USD deprecirala. Tečaj EURGBP je zabilježio smanjenje s razine od 0,89554 na razinu od 0,89418, dok je tečaj GBPUSD blago smanjen s razine od 1,2960 na razinu od 1,2920.

JAPAN

BoJ je proteklog tjedna održala prvu operaciju otkupa obveznica od planiranih pet u ovom mjesecu. Naime, BoJ je povećala iznose za kupovinu obveznica s kraćim rokom dospijeca, kompenzirajući smanjenje učestalosti ovih operacija. Iznos za kupovinu obveznica s dospijecom od 1 do 3 godine povećan je na 300 milijardi JPY s prethodnih 250 milijardi JPY, dok je iznos za kupovinu obveznica s dospijecom od 3 do 5 godina povećan na 350 milijardi JPY s dosadašnjih 300 milijardi JPY.

Prema istraživanju koje je BoJ provela u razdoblju od 8. do 16. kolovoza, a koje je obuhvatilo 67 financijskih institucija, indeks difuzije koji mjeri stavove banaka o trenutnom funkcioniranju tržišta obveznica iznosio je -39 u kolovozu, dok je u prethodnom istraživanju u maju iznosio -45. Navedeni podaci signaliziraju da su banke i dalje pesimistične po pitanju trenutnih uvjeta na tržištu obveznica.

Savjetnik japanskog premijera Fujii je izjavio da bi godišnja potrošnja na fiskalne stimulanse u narednih pet godina trebalo da iznosi 10 bilijuna JPY, s obzirom na to da će se planirano povećanje poreza na promet na 10% u listopadu 2019. godine negativno odraziti na povjerenje potrošača. Istodobno, ministar financija Japana Aso je izjavio da su proračunski zahtjevi za sljedeću fiskalnu godinu, koja počinje u travnju, već sada zabilježili rekordnu vrijednost od 102,76 milijardi JPY.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

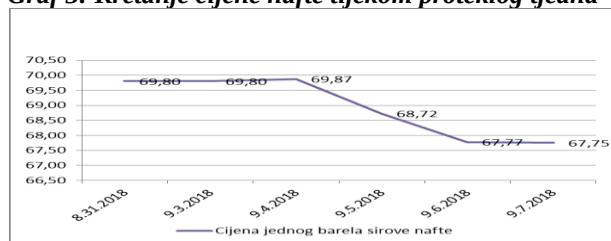
	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Zvanične rezerve (u mlrd USD)	KOLOVOZ	-	1.259,3	1.256,3
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	KOLOVOZ	-	52,5	52,3
3.	Kapitalna potrošnja (G/G)	II tromjesečje	6,5%	12,8%	3,4%
4.	Monetarna baza (G/G)	KOLOVOZ	-	6,9%	7,0%
5.	PMI indeks uslužnog sektora	KOLOVOZ	-	51,5	51,3
6.	PMI kompozitni indeks	KOLOVOZ	-	52,0	51,8
7.	Indeks ukupnih zarada (G/G)	SRPANJ	2,4%	1,5%	3,6%
8.	Vodeći indeks P	SRPANJ	103,5	103,5	104,6
9.	Koicidirajući indeks P	SRPANJ	115,7	116,3	116,9

JPY je tijekom proteklog tjedna blago aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURJPY zabilježio smanjenje s 128,84 na razinu od 128,23. JPY je blago aprecirao i u odnosu na USD te je tečaj USDJPY zabilježio smanjenje s razine od 111,03 na razinu od 110,99.

NAFTA I ZLATO

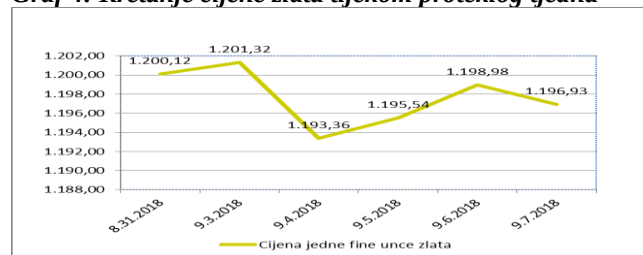
Njujorška burza nafte je u ponedjeljak bila zatvorena zbog praznika. U međuvremenu je objavljena vijest da je proizvodnja sirove nafte u zemljama članicama OPEC-a tijekom kolovoza zabilježila najvišu razinu u ovoj godini, s obzirom na to da je oporavak u proizvodnji ovog energenta u Libiji kompenzirao smanjenje iranskog izvoza nafte zbog američkih sankcija. Nakon evakuacije dvije naftne platforme u Meksičkom zaljevu zbog očekivanog uragana, cijena jednog barela sirove nafte je sredinom proteklog tjedna zabilježila blagi rast. Već sljedeći dan, cijena ovog energenta je korigirana naniže, nakon što su smanjena očekivanja da bi proizvodnja nafte mogla biti pogođena vremenskim prilikama koje su zahvatile ovu regiju. Na smanjenje cijene jednog barela sirove nafte sredinom proteklog tjedna je utjecao podatak američke Agencije za energiju (EIA) o smanjenju zaliha ovog energenta za 4,3 milijuna barela, što je više od očekivanog smanjenja za 1,3 milijuna barela. Cijena nafte, također, je bila pod pritiskom zbog zabrinutosti da bi se trgovinski rat između SAD i Kine mogao intenzivirati s obzirom na to da tržišni sudionici čekaju potvrdu o tome da će američka administracija nastaviti s uvođenjem dodatnih tarifa na uvoz kineske robe. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 67,75 USD (58,64 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.200,12 USD (1.034,41 EUR). Deprecijacija USD je početkom proteklog tjedna utjecala na blagi rast cijene ovog plemenitog metala. Ipak, globalne trgovinske tenzije u kombinaciji s tržišnim krizama u Argentini i Turskoj povećale su potražnju za USD sredinom proteklog tjedna, a što je utjecalo na smanjenje cijene jedne fine unce zlata. Držanje zlata kao aktive od strane investicijskih fondova je smanjeno za 8%, odnosno za 4,6 milijuna unci od kraja svibnja ove godine, dok je istodobno u prošlom mjesecu odnos hedž fondova i investitora na tržištu novca, koji očekuju niže cijene zlata u usporedbi s onima koji očekuju više cijene, zabilježio rekordno nisku razinu. Istodobno, prema izvješću World Gold Councila, u kolovozu je smanjeno držanje ETF-ova na globalnoj razini, koji kao kolateral imaju zlato, za 40 tona, na 2.353 tone, a što je već treći mjesec da bilježe smanjenje. Fondovi koji se nalaze u Kini su u ovom razdoblju zabilježili pozitivne povrate, dok su u Europi uglavnom ostali nepromijenjeni. Globalni pad je vođen fondovima iz Sjeverne Amerike, koji su zabilježili gubitak od 1,65 milijardi USD. Nakon objavljivanja pozitivnih podataka s američkog tržišta rada, cijena zlata je zabilježila smanjenje u petak te je iznosila 1.196,93 USD (1.036,03 EUR). Doprinos smanjenju cijene ovog plemenitog metala daju i očekivanja da će Fed krajem ovog mjeseca povećati referentnu kamatnu stopu.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.